

Festa Major

Sant Pere de Riudebitlles

Ubicació

Comarca: Alt Penedès

Coordenades:

Latitud: 41.45366

Longitud: 1.70171

UTM Est (X): 391563

UTM Nord (Y): 4589933

Classificació

Número de fitxa 08232 - 102

Àmbit: Patrimoni immaterial

Tipologia Manifestació festiva

Estil / època: Contemporani Popular

Segle XIX-XXI

Estat de conservació Bo

Protecció Inexistent

Tipus de protecció: Inexistent

Accés Fàcil

Ús actual: Lúdic

Titularitat Pública

Autoria de la fitxa ARQUEOCIÈNCIA - J.M. Huélamo

Data de registre de la fitxa: dl., 07/06/1999 - 02:00

Autoria de la darrera revisió: Marta Lloret Blackburn-Antequem, S.L.

Data de la darrera revisió: dj., 28/01/2021 - 12:00

Descripció

Tradicionalment es feien envelats, balls de saló, balls de bastons. Avui es celebra a partir del primer diumenge d'agost (el més proper a Sant Domingo). Encara que fa dècades era costum que comencés el diumenge per acabar el dimarts, els últims anys els actes s'han anat estenent, i ara la Festa comença el divendres i s'acaba igualment el dimarts. Dura, per tant, cinc dies. Són elements tradicionals d'aquesta festa, els envelats dels carrers i la revetlla que, per cert, gaudeix d'una gran popularitat i s'ha mantingut des del canvi de règim. El centre és el Ball de Revetlla a la plaça de les Eres.

Observacions:

Com totes les manifestacions festives, aquesta té una gran vitalitat i va canviant amb els anys. Un element destacat és el programa de Festa Major, que ha anat incorporant tot un seguit d'articles sobre la història i el patrimoni de la població.

Història

Al menys fa dos segles, la Festa Major era per Sant Pere, o sigui, el vint-i-nou de juny, però el fet que les feines del camp eren a ple rendiment, la Festa Major es va traslladar al dia de St. Enric, és a dir, el 15 de juliol. Finalment, un nou canvi va posposar, encara més, la festa en el calendari, celebrant-la la primera setmana d'agost perquè era més avinent per als pagesos, ja que en aquestes dates havien enllestit les feines del camp. A més a més, s'esqueia que el dia 4 d'agost era la festa del patró dels paperers, St. Domènec, dia en que d'antic els paperers de la conca de l'Anoia celebraven un aplec molt famós. Als anys 20 del present segle, es feia un envelat molt a prop del Centre, al solar on avui hi ha les aules del parvulari de l'escola pública. Durant uns anys també es féu a la banda del darrere, on avui es troba la urbanització Sant Jordi. Els del Casino, per la seva banda, feien l'envelat a la part del darrera del carrer Nou, enmig dels horts. Durant molts anys va venir la Principal de Santa Coloma de Farners, que, a més del ball, també tocava sardanes. Abans de la Festa Major ja s'imprimien uns papers amb tots els balls que tocarien, perquè totes les balladores poguessin apuntar-se el nom del ballador que els havia demanat cada ball. L'any 1926 aquesta llista estava escrita en un "pay-pay" i a més hi havia impresos els següents versos: "Festa Major com la de Sant Pere/no n'hi ha en tota l'esfera./ A les 10 missa major/que la dirà el Sr. Rector./ De jorn els bastoners/ja dansen pels carrers./ S'obsequia a les noies/ amb bonics presents i toies./ Hi ha un casat valent/ que vol dansar un vals lent./ N'hi ha un altre d'atrevit/ que de carbasses en va farcit". Als mateixos anys, i al Centre, per aquest temps, un dels balls que es feia era "l'Americana de casats", és a dir, un ball en què les parelles casades ballaven formant un cercle. També el ballaven els solters, "Americana de solters", de la mateixa manera, però en un altre cercle. Des de fa vint anys, el dia de sant Pere es celebren les Dotze Hores d'Esport. Resulta molt interessant la tradició documentada verbalment de que abans (va abandonar-se aquesta costum a fins dels anys 40 del present segle), dues dones amb una imatge d'argent que representava la Mare de Deu de la Candelera i que es traslladava a sobre d'una plata, es passejaven pel poble i ruixaven amb raigs d'aigua perfumada al cap de qui s'ho demanés, previ pagament d'uns diners (Informació oral de la Maria Rosa Martí i l'Araceli Pasqual, juny de 1999. L'almorratxa està en poder de Montserrat Romeu. El "càntir", com així diuen les Informants, no és sinó una almorratxa de vidre (en queden dos, una sense decoració -a la que no vaig tenir accés- i una altra decorada amb motius florals pintats sobre vidre translúcid). Aquest és un costum molt documentat a Catalunya i que va lligada, com tantes d'altres, a ritus de fecunditat.

Bibliografia

AAVV (1992) "Sant Pere de Riudebitlles 1900-1940: vida cultural i associativa" Programa de Festa Major de Sant Pere de Riudebitlles. Informació oral d'en Jesús Salius i en Josep Torrents.(abril, maig,1999).

